

Ízelítők

az Informatikatörténeti Adattár kincseiből

Az Adattár legértékesebb kincsei közé tartoznak a kép- és hangfelvételek azokról, akik már nincsenek közöttünk. Szakmánk néhány, a közelmúltban eltávozott jelentős személyiségével sikerült még életében videó interjút készíteni az Adattár számára. Ezekből mutatunk be egy-egy rövid részletet:

- *Roska Tamás* a látással kapcsolatos kutatásairól beszél
- *Gordos Gézától* Gábor Dénessel való együttműködéséről hallunk

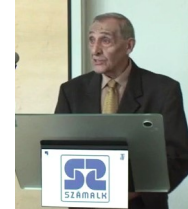
És egy szomorú aktualitás:

- A néhány hete elhunyt Jankó Gézá egy 2012-ben tartott előadása közben láthatjuk

Vannak olyanok is akikkel már nem sikerült a tervezett interjút elkészíteni. Ilyen volt *Pesti Lajos*, a KSH valamikori számítástechnikai birodalmának vezetője, akitől

itt egy személyes hangú konferencia megnyitót mutatunk be és egy méltatást az OMFB-ről valamint Sebestyén Jánosról a hazai számítástechnika fejlesztésének meghatározó személyiségéről

Sebestyén Jánosról videó anyagok nem állnak rendelkezésre, viszont egy 1991-92-ben készült több órás életútinterjújának a hanganyagát sikerült megszereznünk fiától, Sebestyén Istvántól és ebből hallhatunk

- néhány mondatot arról, hogy hogyan reagáltak a hatvanas években a számítástechnika tömeges elterjedésére a világban és Magyarországon

Szakmánk egy másik jelentős személyisége akivel életében nem sikerült interjút készíteni *Kovács Győző* volt. Szerencsére azonban ő elég sok video felvételt készített és maga is sok helyen szerepel. Ezekből egy részletes válogatást mutattunk be a 2013 májusában megrendezett emlékülésen.

- Itt most Győző legutolsó nyilvános szerepléséből mutatunk be néhány mondatot, majd
- egy részlet következik abból az interjúból, amelyben *Herman Goldstine* beszél Neumann Jánossal való sokéves együttműködéséről.

Ugyancsak Győző archívumának köszönhetően tudunk bemutatni néhány képsort szakmánk két jelentős innovátorának a NJSZT 1995 évi Kongresszusán tartott előadásából:

- *Klatsmányi Árpád* az EMG 830 számítógépről beszél
- *Jánosi Marcell* a világ első kazettás floppy-ját mutatja be

Kalmár László akadémikusról, a számítástudomány hazai művelésének megalapozójáról nagyon sok értékes anyag található az Informatikatörténeti Kiállításon, Szegeden (<http://ajovomultja.hu/>).

Itt most egy friss szerzeményt mutatunk be, amit lánya Kalmár Éva bocsátott az Adattár rendelkezésére: egy részletet abból a levél-sorozatból, amelyben Kalmár részletesen elmagyarázza a pekingi egyetemen tanuló bölcsész lányának a logikai gép működését és beszámol a gép építésének eseményeiről is.

Befejezésül még egy érdekességet szeretnék bemutatni: a kilencvenes években működött egy Digitál Klub elnevezésű rendezvény sorozat, ahol vezető szakemberek érdekes előadásokat tartottak különböző témákról. Az ezekről fennmaradt videó felvételek a publikálás jogi feltételeinek tisztázása után az Adattárban megtekinthetők lesznek. Itt most két előadásból mutatunk be rövid részleteket:

- *Rabár Ferenc*, - aki mielőtt az Antal kormány első pénzügyminisztere lett, az INFELOR alapítójaként a hazai informatika történetében is meghatározó szerepet játszott – a világ élelmiszer gazdaságának egy globális modelljéről beszél
- *Kosáry Domokos* akadémikusnak az európai fejlődési modellről szóló, 1995-ben elhangzott előadásából fiatalos optimizmust tanulhatunk!

A fenti válogatásban olyan embereket láthattunk/hallhattunk, akikkel személyesen már nem tudunk találkozni. Emellett természetesen sok más hasonlóan érdekes "kincs" található az Adattárban élő személyektől is, akiktől remélhetjük a hazai számítástechnika történetéről az

itf.njszt.hu

honlapon megtekinthető anyagaink további bővülését is.

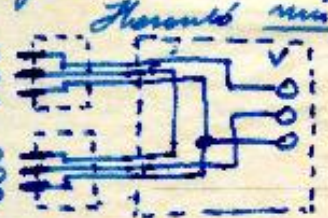

Kalmár László

Levélrészlet lányának a logikai gépről

Nagyjából megvan a felépítés, majd illik a csatlakozások. 5. feladat.

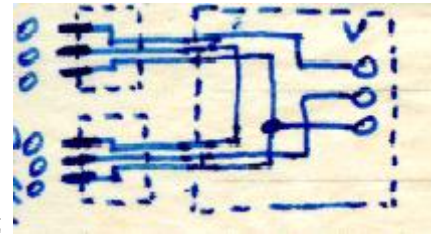
Legutóbb, nagy emelőkocsi, ideig jutottam a csatlakozás leírásához, hogy
 nagy voltam, milyen is egy háromfázisú dobos (inaktív népi egy univerzális csatlakozási
 lábil feljött). Ez tehát olyan dobos, aminek van két ~~állapot~~ háromfázisú néha (három-
 orú) drótközpontú áramkörrel a dobosnál) is egy háromfázisú csatlakozás, és ha a néha
 két olyan háromfázisú csatlakozásba dugaszoljuk, amelyek közötti állapota az?
 vagy a csatlakozás itélkezéssel egyidejűleg felül meg (ragaszkodó a két néha közötti állapota az
 néha, vagy a felül van - közelebb, vagy egy néha közötti dobosnál a két
 néha összeköttetésén), akkor a dobosnál az a háromfázisú csatlakozás néha állapota
 ha azon két csatlakozás itélkezéssel csatlakoztatjuk be a "háromfázisú néha"; vagyis a há-
 romfázisú csatlakozás háromfázisú néha az állapota két ~~állapot~~ néha összekötés-
 tésén, ha a háromfázisú néha néhaállapotú olyan háromfázisú csatlakozásba dugan-
 szoljuk, amelyek közötti néha az állapota van néha összeköttetésén; min-
 den néha után (létezik ha az állapota mindkét néha állapota olyan csatlakozásba dugan-
 szoljuk, amelyek közötti néha a felül van összekötés, akkor az az állapota, és a
 néha állapota, amelyek közötti néha az állapota van összekötés) a háromfázisú
 csatlakozás háromfázisú néha a felül van összekötésén). Jónak látszik az áll-
 apota № 66 kimenet ábrája alapján!

Háromfázisú néhaállapotú dobosok: a néhaállapotú a néha csatlakozás is. Egy az
 ábra (az állapota néhaállapotú állapota, amelyet drótközpontú néhaállapotú a néha)
 a néhaállapotú néha állapota; az állapota néhaállapotú van, amelyet egy-
 néha állapota néhaállapotú; a néhaállapotú néhaállapotú néhaállapotú néhaállapotú
 a) háromfázisú dobos ábránál (vagy felül a V háromfázisú állapota
 a dobosnál): ha azon két csatlakozás közötti állapota, akkor
 dugaszoljuk a háromfázisú néhaállapotú, valamint P és Q csatlakozás itélkezéssel felül meg, ak-
 kor a háromfázisú csatlakozás a P és Q csatlakozás itélkezéssel felül meg (P és Q néhaállapotú
 állapota néhaállapotú), vagyis ha néhaállapotú (vagy néhaállapotú) dugaszoljuk olyan
 csatlakozásba dugjuk, amelyek közötti néhaállapotú az állapota néhaállapotú (és ha
 az az állapota, akkor a néhaállapotú olyan csatlakozásba, amelyek közötti néhaállapotú
 néhaállapotú a felül van összekötés), akkor a háromfázisú csatlakozás háromfázisú
 néhaállapotú is az állapota néhaállapotú, ha pedig mindkét néhaállapotú olyan néhaállapotú
 csatlakozásba dugjuk, amelyek közötti néhaállapotú a felül van összekötés, akkor

No 69. Szeged, 1957.VI. 9.

Legutóbb, úgy emlékszem, odáig jutottam a logikai gép leírásában, hogy megrajzoltam, milyen is egy konjunkciós doboz (inkább mégis így nevezem konjunkciós kábel helyett). Ez tehát olyan doboz, amin van két háromdugaszos villa (háromerű drótkábelrel összekötve a dobozzal), és egy háromhüvelyes konnektor, s ha a villákat olyan háromhüvelyes konnektorokba dugaszoljuk, amelyek vezetési állapota az \uparrow vagy a \downarrow logikai értékek egyikének felel meg (vagyis a középső hüvely vagy az alsóval vagy a felsővel van – közvetlenül vagy egy csomó hasonló dobozon át – vezető összeköttetésben), akkor a dobozban levő „kimenő konnektor” vezetési állapota azon két logikai érték konjunkciójának felel meg, amelyeknek megfelelő vezetési állapotú háromhüvelyes konnektorokba dugaszoltuk be a „bemenő villákat”; vagyis a bemenő konnektor középső hüvelye az alsóval lesz vezető összeköttetésben, ha a bemenő villák mindegyikét olyan háromhüvelyes konnektorba dugaszoltuk, amelyek középső hüvelye az alsóval van vezető összeköttetésben; minden más esetben (tehát ha akár mindkét bemenő villát olyan konnektorba dugaszoltuk, amelynek középső hüvelye a felsővel van összekötve, akár csak az egyiket, s a másikat olyanba, amelynek középső hüvelye az alsóval van összekötve) a kimenő konnektor középső hüvelye a felsővel lesz vezető összeköttetésben). Gondold ezt át újra No.66-os levelem ábrája alapján!

Hasonló műveleti dobozok csinálhatók a többi logikai művelethez is. Így az ábra (az elkenndőzésektől eltekintve, amiket drótos kapcsolatnak ne nézz, a vonalak metszése csak ott valódi, ahol gombóc • van, máshol egymás felett mennek el; a kábeleket helykímélés végett rajzoltam rövidre) diszjunkciós dobozt ábrázol (ezt jelzi a \vee diszjunkció jel a dobozon): ha azon két konnektor vezetési állapota, ahova dugaszoljuk a bemenő villákat, valamilyen P és Q logikai értéknek felel meg, akkor a kimenő konnektoré a $P \vee Q$ logikai értéknek felel meg (P és Q megengedő diszjunkciójának), vagyis ha valamelyik (vagy mindkét) dugaszt olyan konnektorba dugjuk, amelynek középső hüvelye az alsóval van összekötve (s ha csak az egyiket, akkor a másikat olyan konnektorba, amely középső hüvelye a felsővel van összekötve), akkor a kimenő konnektor középső hüvelye is az alsóval lesz összekötve, ha pedig mindkét dugaszt olyan konnektorba dugjuk, amelynek középső hüvelye is a felsővel van összekötve (kövesd a drótokat jelző vonalakat).

VISSZA